

Večernji list: Imam sve ovlasti, uključivo i bonnske, ali u BiH nema koristi od ovisnosti o OHR-u

Razgovarao: Zoran Krešić

Louis Crishock drugi je Amerikanac, nakon Raffija Gregoriana 2008. godine, koji je privremeno preuzeo vođenje Ureda visokog međunarodnog predstavnika u BiH. No prvi je koji to čini s punim mandatom i ovlastima, uključujući i bonnske. Dok traju konzultacije između zemalja EU-a i SAD-a o stalnom nasljedniku Christiana Schmidta, koji je napustio BiH, Crishock, koji je i dalje supervizor za Brčko, svoj prvi intervju ekskluzivno daje Večernjem listu. Razgovarali smo o njegovu mandatu, različitim pogledima u PIC-u, budućnosti OHR-a i odgovornosti domaćih političkih aktera.

Večernji list: Postoji nekoliko dvojbi. Molim odmah ih razriješite: jeste li vi visoki predstavnik u punom kapacitetu, odnosno jeste li imenovani u skladu s propisanom procedurom i raspolazete li bonnskim ovlastima?

Louis Crishock: Imenovan sam na dužnost visokog predstavnika s punim mandatom, ovlastima i odgovornostima koje ta dužnost

nosi. Koristim sve ovlasti povjerene visokom predstavniku, uključujući i bonnske.

Izraz „vršitelj dužnosti” (na engleskom „acting”) značajan je u političkom, a ne u pravnom smislu. To je politička karakterizacija koja odražava stav Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira da je moje imenovanje privremenog karaktera i ostaje na snazi samo do imenovanja novog visokog predstavnika.

Večernji list: Očekujete li da će se do 14. srpnja postići dogovor o vašem nasljedniku s obzirom na to da je zanimljiv komentar o toj temi dala i povjerenica Kaja Kallas, koja je istaknula kako je očekivala usuglašen stav do svog posjeta Bosni i Hercegovini?

Louis Crishock: Iskreno se nadam da će koncenzus biti postignut što je prije moguće, ali to je u konačnici pitanje za vlade koje su uključene u taj proces. Ne bi bilo primjereno da špekuliram o razgovorima koji su trenutačno u tijeku na razini članova Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira.

Važno je da Ured visokog predstavnika bez prekida nastavlja svoje djelovanje. Nastavit ću vršiti mandat s punim ovlastima koje su mi povjerene sve dok Upravni odbor Vijeća za provedbu mira ne odluči drugačije.

Večernji list: U kojoj mjeri različiti stavovi i podjele među članicama PIC-a, posebno između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država, slabe ulogu Ureda visokog predstavnika?

Louis Crishock: Prirodno je da članovi Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira imaju različita mišljenja o određenim pitanjima. To je dio svake ozbiljne međunarodne rasprave. Ono što je važnije od bilo kakvih razlika jest da svi dijele iste ključne ciljeve, a to su potpuna provedba Daytonskog mirovnog

sporazuma, te očuvanje mira, stabilnosti, suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine.

Ne vjerujem da različita stajališta sama po sebi na bilo koji način slabe Ured visokog predstavnika. Mandat Ureda visokog predstavnika utvrđen je Daytonskim mirovnim sporazumom, a moja je odgovornost izvršavati taj mandat nepristrano, dosljedno i u interesu svih građana Bosne i Hercegovine.

Članovi Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira svjesni su da je jedinstvo od ključne važnosti te ostaju predani njegovu očuvanju. Usuglašen međunarodni pristup pridonosi stvaranju okruženja koje omogućuje provedbu reformi, učinkovito djelovanje institucija i puno poštovanje ustavnog poretka.

Večernji list: Aktualna administracija vaše matične zemlje, s obzirom na to da ste diplomat iz SAD-a, u odnosu na Bosnu i Hercegovinu inzistira na trima ključnim stvarima: da novi visoki predstavnik ima otvorenu komunikaciju sa svim stranama u zemlji, da je vrijeme "izgradnje država" na Balkanu prošlost te da se postupno okonča supervizija OHR-a. Koliko smo, po vašem mišljenju, udaljeni od ostvarenja tih ciljeva?

Louis Crishock: Kao visoki predstavnik, vodim se mandatom koji proizlazi iz Daytonskog mirovnog sporazuma i koji mi je povjerio Upravni odbor Vijeća za provedbu mira. Moja je odgovornost provoditi civilne aspekte Daytonskog mirovnog sporazuma nepristrano i u skladu s tim mandatom, a ne politikama bilo koje države.

Otvorena komunikacija sa svim političkim akterima od ključnog je značaja i u potpunosti se slažem da se dijalog mora voditi na otvoren, izravan i iskren način. Naš je zadatak razgovarati sa svima. U skladu s Daytonskim mirovnim sporazumom potičemo politički dijalog na svim razinama, ali pritom očekujemo da se vodi uz puno poštovanje Ustava, vladavine prava i institucija Bosne i Hercegovine.

Vjerujem da svi dijelimo isti cilj: Ured visokog predstavnika nikada nije bio zamišljen kao trajno obilježje političkog sustava Bosne i Hercegovine. Krajnji je cilj oduvijek bio stabilna, funkcionalna, prosperitetna i samoodrživa Bosna i Hercegovina, s institucijama koje mogu preuzeti punu odgovornost za budućnost zemlje.

Dok se taj cilj ne ostvari, Ured visokog predstavnika ostaje nužan dio međunarodnog okvira koji podupire mir, stabilnost i ustavni poredak Bosne i Hercegovine te pomaže njezinim vlastima u ostvarivanju tih ciljeva.

Večernji list: Kako komentirate zahtjeve za dugoročnim ostankom OHR-a te svojevrsne međusobne ovisnosti koja se razvila između pojedinih domaćih političkih aktera i međunarodnih diplomata koji djeluju u Bosni i Hercegovini?

Louis Crishock: Ne vjerujem da Bosna i Hercegovina ima koristi od ovisnosti – bilo od Ureda visokog predstavnika ili bilo kojem drugom međunarodnom akteru. Budućnost ove zemlje u konačnici ovisi o njezinim građanima, njihovim političkim vođama i institucijama. Domaće vlasti moraju preuzeti odgovornost za reforme, ojačati institucije i pokazati spremnost za postizanje kompromisa koji su bitni u svakom demokratskom društvu.

Uloga OHR-a nije zamijeniti odgovornost domaćih vlasti ili pružiti rješenja koja bi trebali donijeti izabrani lideri. Uloga OHR-a je zaštititi provedbu Daytonskog mirovnog sporazuma, zaštititi ustavni okvir i pomoći u očuvanju mira i stabilnosti ako bi bili ugroženi.

Cilj je oduvijek bio jasan: Bosna i Hercegovina čije su institucije u potpunosti sposobne vršiti svoje odgovornosti bez daljnje prisutnosti Ureda visokog predstavnika. Postizanje tog cilja ovisi o ispunjavanju ciljeva i uvjeta Agende 5+2 i, prije svega, o predanosti domaćih lidera da poštuju vladavinu

prava, ustavni poredak i djeluju u interesu svih građana.